

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 16. marts 2023
Kontor: Straffuldbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Julie Biel Iwers
Sagsnr.: 2023-0030-8373
Dok.: 2741403

Besvarelse af spørgsmål nr. 285 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 285 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. februar 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mette Thiesen (DF).

Peter Hummelgaard

/

Mie Vinkel Sørensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 285 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren med Dansk Folkepartis støtte sikre, at straf for overfaldsvoldtægter ikke kan afsones i åbent fængsel, men altid skal afsones i lukkede fængsler, idet der henvises til Retten i Aalborgs dom (SS 18-4578/2021) den 13. juli 2021?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende:

”1. Afgørelse om anbringelse i fængsel eller arresthus (valg af afsoningsinstitution) af personer, som skal udstå fængselsstraf eller forvaring, træffes efter bestemmelserne i straffuldbyrdeleslovens §§ 20-23. Der foretages i hvert enkelt tilfælde en individuel og konkret vurdering af de relevante forhold.

Efter straffuldbyrdeleslovens § 20, stk. 1, fuldbyrdes fængselsstraf i fængsel eller arresthus.

Efter straffuldbyrdeleslovens § 21, stk. 1, fuldbyrdes fængselsstraf normalt i fængsel. Kortvarig fængselsstraf kan dog fuldbyrdes i arresthus, i det omfang det er nødvendigt af hensyn til den samlede udnyttelse af pladserne i kriminalforsorgens institutioner, jf. § 21, stk. 2. Fængselsstraf kan endvidere fuldbyrdes i arresthus, såfremt en eller flere af betingelserne i § 21, stk. 3, nr. 1-4, eller stk. 4, nr. 1-2, er opfyldt, herunder hvis der er bestemte grunde til at antage, at den dømtes farlighed eller kriminalitet gør det nødvendigt for at forebygge undvigelse, brandstiftelse eller indsmugling eller handel med euforiserende stoffer.

I medfør af straffuldbyrdeleslovens § 22, stk. 1, sker fuldbyrdelse af fængselsstraf normalt i åbent fængsel. Fuldbyrdelse af straffen skal dog ske i lukket fængsel, når straffen er på 5 år eller mere. Fuldbyrdelsen af straffen skal imidlertid også i dette tilfælde ske i åbent fængsel, hvis det ikke findes betænkeligt efter det i øvrigt oplyste om den dømte, jf. straffuldbyrdeleslovens § 22, stk. 2.

Hovedreglen om, at afsoning normalt sker i åbent fængsel for personer, der udstår fængsel i under 5 år, gælder også sædelighedsdømte. Det kan dog efter straffuldbyrdeleslovens § 22, stk. 3-6, bestemmes, at afsoningen skal ske i lukket fængsel, hvis en række nærmere opregnede betingelser er opfyldt. Det følger f.eks. af § 22, stk. 4, nr. 1 og 2, at fuldbyrdelse af straf i fængsel

kan ske i lukket fængsel, hvis der efter de i øvrigt foreliggende oplysninger om den dømte og efter kriminalitetens art er bestemte grunde til at antage, at den dømte ved anbringelse i åbent fængsel vil undvige eller begå strafbart eller groft disciplinært forhold, der er åbenbart uforenelig med ophold i åbent fængsel.

Det bemærkes, at sædelighedsdømte, herunder personer dømt for voldtægt (med en dom af op til 5 års fængsel), som hovedregel indledningsvis anbringes i visitations- og observationsafdelingen i Herstedvester Fængsel (visitationsordningen), som er et lukket fængsel, med henblik på, at der kan tilvejebringes det fornødne grundlag for at træffe afgørelse om, i hvilken institution straffen skal udstås, herunder om anbringelse skal ske i åbent eller lukket fængsel. Desuden vurderes det, om den enkelte dømte har behov for og er motiveret for behandling.

Nogle sædelighedsdømte placeres herefter i lukket fængsel, f.eks. Herstedvester Fængsel, eller i Nr. Snede Fængsel (åbent fængsel), hvor der er uddannet personale med speciale i seksualforbrydere.

Personer dømt for voldtægt, hvor straffen er over 5 års fængsel, vil som hovedregel blive anbragt i lukket fængsel.

2. Afgørelse om overførsel af personer, som udstår fængselsstraf eller forvaring, mellem kriminalforsorgens afsoningsinstitutioner, træffes efter bestemmelserne i straffuldbyrdslovens §§ 24-28.

I medfør af straffuldbyrdslovens § 24, stk. 1, skal en indsat i et lukket fængsel overføres til åbent fængsel, når betingelserne i § 22, stk. 3-6, og § 25, stk. 2-4 og 6, ikke længere er opfyldt, eller afsoning i åbent fængsel i øvrigt ikke anses for betænkelig.

Bedømmelsen af, om en indsat skal overføres fra lukket fængsel til åbent fængsel, foretages bl.a. på grundlag af en vurdering af den dømtes farlighed samt oplysninger om den pågældendes adfærd under opholdet i fængslet, herunder eventuelle disciplinære forseelser. Også oplysninger, der begrundet en konkret undvigelsesrisiko, tillægges betydning.

Det er kriminalforsorgsområderne, der træffer afgørelse om overførsel mellem afsoningsinstitutioner. Direktoratet har dog kompetencen ved forvarings- og livstidsdømte samt terror-dømte.

Såfremt den dømte er placeret i åbent fængsel, vil der kunne ske overførsel til lukket fængsel efter straffuldbyrdslovens § 25, stk. 3, nr. 1 og 2, hvis der efter de foreliggende oplysninger er en særlig bestyrket mistanke om, at den indsatte ved fortsat

ophold i åbent fængsel vil undvige eller begå grovere strafbart eller groft disciplinært forhold eller udvise anden adfærd, der er åbenbart uforenelig med fortsat ophold i åbent fængsel.

Direktoratet skal bemærke, at kriminalforsorgen har skærpet fokus på den del af kernevirkomheden, som handler om sikkerhedsvurderingen i sagsbehandlingen. Direktoratet har blandt andet indskærpet praksis relateret til placering og overførsel af visse dømte, således at dømte der har begået personfarlig kriminalitet under indflydelse af euforiserende stoffer eller alkohol, og som under afsoning i åbent fængsel fortsætter eller genoptager sit misbrug, uden at flere disciplinære sanktioner i relation til dette misbrug har nogen effekt, som hovedregel skal overføres til lukket fængsel.”

Som det fremgår af Direktoratet for Kriminalforsorgens bidrag ovenfor, er det kriminalforsorgen, der for hver enkelt person vurderer, om den dømte skal afsone i åbent eller lukket regime. Det gælder både af hensyn til kriminalitetsforebyggelsen hos den enkelte indsatte, men også af hensyn til sikkerhed generelt. Kriminalforsorgen har oplyst, at de efter de gældende regler foretager en nøje vurdering af, hvor personer, der er dømt for voldtægt, skal afsone. Det er selvfølgelig helt centralt, at kriminalforsorgen løbende har fokus på at placere den enkelte indsatte i de rette sikkerhedsmæssige rammer. Det betyder, at kriminalforsorgen skal sikre, at indsatte, der ikke er egnede til at være i et åbent regime, placeres i et lukket regime.

Jeg har en klar forventning om, at kriminalforsorgen løbende vurderer de relevante procedurer, så der ikke sker fejl. Hvis det viser sig, at indsatsen ikke er tilstrækkelig, skal vi undersøge, om vi skal skærpe yderligere.